

Obsah

Prevence v kardiologii (Zdeněk Fejfar)

1. Úvod	13
2. Obecné zásady	14
3. Možnosti prevence ICHS	18
3.1 Výživa pro zdraví i pro radost	22
3.2 Pohybová aktivita	24
3.3 Psychická zátěž	25
3.4 Proč nekouřit	27
3.5 Alkohol	28
3.6 Vyšší věk	30
4. Preventivní studie	31
4.1 Hyperlipoproteinémie	33
4.2 Arteriální hypertenze	35
4.3 Diabetes	36
4.4 Aterogeneze	37
4.5 Intravaskulární trombóza	37
4.6 Multifaktorové studie	38
5. Preventivní opatření po AIM	39
5.1 Stratifikace nemocných	40
5.2 Randomizované studie	41
Farmakologické studie	41
Tělesná aktivita	45
Výživa	46
Revaskularizační výkony	46
Shrnutí	48
5.3 Náhlá koronární smrt	48
6. Náklady, užitek, přínos	50
7. Závěry	54

Hyperlipoproteinémie a aterogeneze – diagnostika, léčení a prevence

(Josef Šobra)

1. Co je příčinou aterosklerózy?	58
2. Patofyziologie cholesterolu a aterogeneze	60
3. Familiární hyperlipoproteinémie	61
4. Zásady komplexní léčby hyperlipoproteinémií	65
4.1 Dietoterapie	66
4.2 Farmakoterapie	67
4.3 Pohybová léčba	69

4.4 Psychoterapie.....	69
5. Prevence aterogeneze a regrese aterosklerózy.....	69
6. Praktické poznámky k léčbě hyperlipoproteinémií	71

Léčba infarktu myokardu (Vladimír Staněk)

1. Závažnost a zvláštnosti léčby infarktu myokardu	74
2. Historie léčby srdečního infarktu	
Období let 1910–1960	75
Období let 1960–1970	76
Období let 1970–1980	76
Období let 1980–1990	77
Období od r. 1990.....	78
Historie sekundárně preventivních léčebných postupů	78
3. Předhospitalizační fáze akutních koronárních příhod a infarktu myokardu	79
3.1 Tlumení bolesti a psychické tenze	80
3.2 Tlumení nadměrné vegetativní reakce.....	80
3.3 Podání nitrátů a aspirinu	81
3.4 Prevence a léčba maligních komorových arytmií.....	82
3.5 Léčebný postup při rozvoji srdeční slabosti	83
3.6 Podání trombolytika v předhospitalizační fázi infarktu	84
4. Léčebná opatření v nemocnici	84
4.1 Systém emergentního příjmu v nemocnici	85
4.2 Zprůchodnění infarktové tepny	85
Trombolytická léčba	85
Dávkovací schémata trombolitik	86
Primární angioplastika koronární tepny	87
Léčba nestabilní anginy pectoris	88
Léčba srdeční slabosti u infarktu myokardu.....	89
4.4 Diagnostika a léčba poruch srdečního rytmu	91
4.5 Prevence embolických příhod	92
4.6 Zvážení indikace k angiografickému vyšetření s perspektivou PTCA nebo chirurgického výkonu v časně fázi srdečního infarktu	93
5. Neinvasivní vyšetření před propuštěním	94
5.1 Pracovní elektrokardiografický test.....	94
5.2 Echokardiografické vyšetření	95
5.3 24hodinové ambulantní monitorování elektrokardiogramu	95
5.4 Hodnocení rizika u nemocného po infarktu na podkladě anamnestických dat.....	96
5.5 Doporučený léčebný postup při propuštění	97
6. Perspektivy dalšího pokroku v léčbě srdečního infarktu.....	97

Medikamentózní léčba ischemické choroby srdeční (Petr Widimský)

1. Úvod	104
2. Způsob výběru farmakologické léčby	105
3. Kazuistiky ukazující racionální výběr farmakoterapie	105
4. Léčení jednotlivých forem ischemické choroby srdeční	108
4.1 Náhlá smrt.....	108
4.2 Akutní infarkt myokardu	109
4.3 Srdeční nedostatečnost způsobená ICHS	110
4.4 Komorové arytmie způsobené ICHS	110
4.5 Stavby po infarktu myokardu	111
4.6 Nestabilní angina pectoris	111
4.7 Stabilní námahová angina pectoris	111
4.8 Variantní (Prinzmetalova) angina pectoris	112
4.9 Stavby po provedené PTCA či aortokoronárním bypassu.....	112
5. Přehled léků používaných v terapii ICHS	
5.1 Léky ovlivňující koagulaci	113
Trombolytika	113
Antikoagulancia.....	113
Antiagregancia.....	114
5.2 Betablokátory.....	115
5.3 Antagonisté kalcia	117
5.4 Nitráty	119
5.5 Inhibitory angiotenzin konvertujícího enzymu (ACE).....	119
5.6 Antiarytmika.....	120
5.7 Hypolipidemika	120
5.8 Ostatní léky.....	120

Léčba hypertenze (Jiří Widimský, sen.)

1. Léčba hypertenze	124
2. Vliv léčby hypertenze na ICHS.....	126
3. Strategie farmakologické léčby hypertenze	127
4. Průvodní onemocnění	128
5. Betablokátory 2. a 3. generace	130
6. Antagonisté kalcia 2. generace.....	134
7. ACE inhibitory v léčbě hypertenze	138
7.1 Taktika léčby ACE inhibitory	138
7.2 Indikace	140
8. Léčba hypertenze starších osob.....	141
9. Ekonomické aspekty léčby hypertenze	143
10. Léčba hypertenzní krize	144
10.1 Léčba emergentní hypertenzní krize	144

ACE inhibitory v léčbě chronického srdečního selhání (Jiří Widimský, sen.)

1. Renin-angiotenzinový systém.....	146
2. ACE inhibitory u srdečního selhání.....	147
3. Klinická odpověď na léčbu ACE inhibitory	148
4. Kombinační léčba.....	149
4.1 Digoxin	150
4.2 Vazodilátory	150
5. Vliv léčby ACE inhibitory na prognózu	
5.1 Vazodilatační léčba.....	150
5.2 Léčba ACE inhibitory.....	157
5.3 ACE inhibitory u asymptomatické dysfunkce levé komory u pacientů po akutním IM.....	158
6. Volba preparátu	159
7. Praktické aspekty použití léčby ACE inhibitory	159

Nové směry v léčbě arytmií – antiarytmika a nefarmakologická léčba

(Jan Bytešník)

Nové směry v diagnostice poruch srdečního rytmu	165
1. Farmakologická léčba tachyarytmií.....	170
Kanály vedoucí iontové proudy do buňky.....	172
Kanály vedoucí proudy z buňky	173
Iontové pumpy a nosiče.....	174
Receptory.....	174
Antiarytmika–klasické dělení a návrh nové klasifikace	179
Kombinace antiarytmik	185
Flutter síní – typ I	192
Flutter síní – typ II	192
Fibrilace síní	194
Sinusová tachykardie.....	194
Síniová reentry tachykardie	194
Automatická síniová tachykardie	195
A-v uzlová reentry tachykardie	195
Atrioventrikulární reentry tachykardie	195
Komorová tachykardie typu reentry	196
»Verapamil-senzitivní« reentry komorová tachykardie	196
Monomorfní, udržující se reentry komorová tachykardie	197
Komorové tachykardie ne-reentry typu.....	198
Akcelerovaný indiovertrikulární rytmus (AIVR).....	198
»Torsade de pointes« typ komorové tachykardie	199
2. Nefarmakologická léčba tachyarytmií.....	200
Kontrola účinnosti antiarytmické léčby.....	203
3. Závěr.....	205

Léčebné intervenční metody (Michael Aschermann)

1. Perkutánní transluminální koronární angioplastika	208
1.1 Indikace PTCA	208
1.2 Úspěšnost PTCA	209
1.3 Komplikace PTCA	210
1.4 Restenóza po PTCA	211
1.5 Závěr	212
2. Ostatní katetrizační metody v léčbě ischemické choroby srdeční	213
2.1 Perkutánní koronární rotační angioplastika (PCRA)	214
2.2 Metody aterektomové	214
2.3 Laserová angioplastika	216
2.4 + 2.5 Radiofrekvenční a ultrazvuková angioplastika	217
2.6 Intrakoronární stenty	217
3. Intervenční léčba chlopenních vad	218
3.1 Valvuloplastika chlopně arteria pulmonalis	218
3.2 Valvuloplastika chlopně mitrální	219
3.3 Valvuloplastika chlopně aortální	221
4. Intervenční kardiologie v České republice v roce 1993	222

Soudobá kardiochirurgie (Jan Pirk)

1. Část organizační	225
2. Část odborná	227

Transplantace srdce (Vladimír Staněk)

1. Historie srdeční transplantace v experimentu	232
2. Historie transplantace srdce v klinice	233
3. Indikace k ortotopické srdeční transplantaci	235
4. Dárce orgánů	237
5. Chirurgická technika transplantace srdce	238
6. Rejekce myokardu	240
7. Chronická imunosuprese a léčba akutní rejekce	243
8. Příčiny úmrtí a životní prognóza nemocných po OTS	244
9. Komplikace imunosupresivní léčby a kvalita života	246

Kardiostimulace (Jan Bytešník)

1. Úvod	251
2. Dočasná kardiostimulace	252
3. Trvalá kardiostimulace	253
4. Typy stimulace	255

5. Volba typu kardiostimulátoru	256
6. Nové indikace kardiostimulace	260
7. Závěr	261

Kardiovaskulární systém ve stáří (František Kölbel)

1. Stárnutí a stáří	263
2. Anatomické změny oběhového ústrojí ve stáří	263
3. Změny funkce kardiovaskulárního systému ve stáří	265
4. Klinické projevy	266
5. Nejdůležitější zásady léčby chorob kardiovaskulárního ústrojí ve stáří	268

Výskyt a prognóza vrozených srdečních vad (Milan Šamánek)

1. Prevalence srdečních vad při narození	274
1.1 Kolísání prevalence vrozených srdečních vad při narození v závislosti na ročním období	276
1.2 Krajské rozdíly ve výskytu vrozených srdečních vad	277
2. Prevalence typů vrozených srdečních vad u dětí narozených s vrozenou srdeční vadou	278
3. Vrozené srdeční vady bezprostředně ohrožující nemocného na životě	280
4. Přežívání dětí s vrozenou srdeční vadou	
4.1 Úmrtnost v době, kdy bylo dostupné pouze paliativní léčení vrozené vady	282
4.2 Přežívání se srdeční malformací v současných podmínkách	282
5. Souhrn a memento pro kardiology zabývající se dospělými kardiaky	283

Vrozené srdeční vady dospělých (František Kölbel)

1. Vrozené srdeční vady u dospělé populace	286
2. Specifické problémy dospělých s VSV	
2.1 Infekční endokarditis	289
2.2 Těhotenství	291
2.3 Fyzická aktivita u VSV	293
2.4 Arytmie u nemocných s VSV	294
2.5 Hematologické problémy nositelů cyanotických VSV	294
3. Systém péče o dospělé s VSV	295

Molekulární kardiologie – definice, možnosti, výhledy (František Kölbl)

1. Kardiologie jako interdisciplinární obor.....	297
2. Molekulární kardiologie – definice pojmu	297
3. Principy přenosu genetické informace	298
4. Dosavadní výsledky použití metod molekulární biologie v kardiologii.....	301
4.1 Srdeční hypertrofie	303
4.2 Srdeční insuficience.....	303
4.3 Kardiomyopatie a příbuzná onemocnění srdce	303
4.4 Esenciální hypertenze	304
4.5 Molekulárně biologická analýza aterosklerózy	306
4.6 Molekulární biologie a fibrinolýza	307
5. Závěr.....	307

Kardiomyopatie (Pavel Gregor)

1. Dilatační kardiomyopatie	311
2. Hypertrofická kardiomyopatie.....	316
3. Restriktivní kardiomyopatie	320

Současná angiologie (Jiří Spáčil)

1. Onemocnění tepen	324
1.1 Fyzikální vyšetření	325
1.2 Pomocná vyšetření.....	326
1.3 Nejčastější choroby.....	328
1.4 Terapie chronické ischemie končetin	329
2. Onemocnění žil.....	331
2.1 Fyzikální vyšetření	332
2.2 Pomocná vyšetření.....	332
2.3 Léčení	334
3. Lymfatické choroby.....	335

Echokardiografie (Jaromír Hradec)

1. Úvod	336
2. Přehled základních metod	
2.1 Jednorozměrná echokardiografie (M- nebo TM-způsob).....	337
2.2 Dvourozměrná echokardiografie (2D-ECHO)	339
2.3 Dopplerovská echokardiografie.....	340
Pulsní dopplerovská technika	342
Kontinuální dopplerovská technika	342

2.4 Barevné dopplerovské mapování krevního proudu	343
3. Speciální echokardiografické metody	
3.1 Transezofageální echokardiografie (TEE).....	343
3.2 Zátěžová echokardiografie	344
3.3 Kontrastní echokardiografie	345
Kontrastní vyšetření myokardiální perfúze	346
3.4 Fetální echokardiografie	346
3.5 Intravaskulární ultrazvuk	346
4. Hodnocení srdeční funkce	
4.1 Systolická funkce.....	347
4.2 Diastolická funkce	348
5. Hemodynamické informace	
5.1 Měření průtoku krve	349
5.2 Měření tlakových gradientů.....	350
5.3 Výpočet plochy ústí	350